CRAFT
Old for New

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

Polsko–tureckie spotkania z rzemiosłem

CRAFT
Old for New

SPIS TREŚCI:

1. Koncepcja, uczestnicy, organizatorzy.....3

2. Opis i dokumentacja fotograficzna wizyt studyjnych, koncepcje obiektów

Agnieszka Bar + Mehmet Kömürcü / Cam Ocağı (Glass Furnace).....6

Erdem Akan + Huta Szkła Kryształowego „Julia”.....14

Beza Projekt + DOBAG.....24

Tamer Nakışçı + Skoczowska Fabryka Kapeluszy POLKAP S.A.....32

Paweł Jasiewicz + Mehmet Emin i Ibrahim Yıldız / Hamle Kündekari.....39

Şule Koç + Szymon Sławiec.....49

CRAFT. OLD FOR NEW – KONCEPCJA

Współcześni projektanci z wielkim szacunkiem traktują unikalne umiejętności mistrzów rzemiosł: ich kunszt, sprawność manualną, doskonałą znajomość materiału. Podejmowanie współpracy pomiędzy designem i rzemiosłem jest nie tylko jednym ze sposobów zachowania tradycji, ale też nadawania jej nowych kierunków rozwoju. Turcja i Polska słyną z bogatych tradycji rzemieślniczych. Stąd zrodziła się idea, aby na styku tych dwóch kultur doprowadzić do unikalnej fuzji kreatywności nowego pokolenia projektantów oraz wiedzy i umiejętności lokalnych rzemieślników.

Projekt zakłada podjęcie współpracy trzech polskich projektantów z trzema tureckimi zakładami rzemieślniczymi oraz trzech tureckich projektantów z trzema mistrzami polskiego rzemiosła. Każdy z projektantów wyruszył w podróż do wybranego zakładu rzemieślniczego w odległym kraju – wyspecjalizowanego w jednym z trzech materiałów – szkle, wełnie lub drewnie. Tam w naturalnym otoczeniu, chłonął specyficzne metody pracy, uczył się obróbki i kształtowania materiału, poznawał tajniki swojego mistrza.

W wyniku tych spotkań i wielu dziesiątek godzin wspólnej pracy powstały nowe obiekty, które zawierają w sobie wyjątkową wartość – szczególne połączenie różnorodnych doświadczeń, temperamentów i kultur. Warsztaty dały niepowtarzalną szansę poznania nowej kultury i fascynujących ludzi. Wiemy już, że spotkania zaowocowały trwałymi relacjami i wspólnymi planami projektów w przyszłości.

CRAFT. OLD FOR NEW – UCZESTNICY PROJEKTU

	PROJEKTANT	RZEMIEŚLNIK
SZKŁO	AGNIESZKA BAR / www.agnieszkabar.pl	MEHMET KÖMÜRCÜ / CAM OCAĞI (GLASS FURNACE) / www.camocagi.org
	ERDEM AKAN / www.erdemakan.com	HUTA SZKŁA KRYSZTAŁOWEGO „JULIA” www.crystaljulia.com
WEŁNA	BEZA PROJEKT / www.bezaprojekt.pl	DOBAG / www.dobag-teppiche.de
	TAMER NAKIŞÇI / www.tamernakisci.com	SKOCZOWSKA FABRYKA KAPELUSZY POLKAP S.A. www.polkap.pl
DREWNO	PAWEŁ JASIEWICZ / www.paweljasiewicz.com	MEHMET EMIN YILDIZ, IBRAHIM YILDIZ / HAMLE KÜNDEKARI / www.hamlekundekari.com
	ŞULE KOÇ / www.sulekoc.com	SZYMON SŁAWIEC / www.slawiec.com

CRAFT. OLD FOR NEW – ORGANIZATORZY

Instytut Adama Mickiewicza promuje polską kulturę na świecie i bierze aktywny udział w międzynarodowej wymianie kulturalnej. Jest narodową instytucją kultury, której celem jest wzmocnienie polskiej marki oraz podniesienie wpływu i efektywności Polski w dziedzinie kultury. Promocja polskiego designu jest jednym z kluczowych obszarów, jakimi zajmuje się Instytut. Instytut prezentował polski design we współpracy z m.in. paryskim Maison&Objet, DMY Berlin, Vienna Design Week, Salone del Mobile Milan, London Design Festival, Singapore Furniture Design Week, ICFF New York, Design Trade Copenhagen, Blueprint Magazine, deezen.com oraz Wallpaper*. Odwiedź stronę i zapisz się na newsletter: www.culture.pl/design

Zamek Cieszyn jest pierwszym polskim regionalnym centrum designu, które promuje dobre wzornictwo jako klucz do rozwoju regionu. Poprzez wystawy, specjalistyczne warsztaty oraz konferencje pomaga wdrażać projekty poprawiające jakość życia oraz przestrzeni publicznej i wspiera działania inspirowane tradycyjnym rzemiosłem. Łączy design, biznes i sferę publiczną. Usytuowany w wyjątkowej okolicy na południu Polski, tuż przy granicy z Republiką Czeską i Słowacją, otoczony najstarszymi zabytkami regionu jest miejscem, które zawsze warto odwiedzić – www.zamekcieszyn.pl

Koordynatorzy projektu:
Anna Kaleta i Tomasz Majorek

Agnieszka Bar + Mehmet Kömürcü z Cam Ocağı (Glass Furnace) w Stambule

Agnieszka Bar, specjalizująca się w projektowaniu szkła, trafiła do Cam Ocaği (Glass Furnace), ośrodka szklarskiego w rejonie Beykoz. Pod okiem mistrza Mehmeta Kömürcü, który szkłem zajmuje się od prawie 20 lat, poznawała tajniki techniki Çeşm-i bülbül, która do Turcji trafiła z Wenecji w XVIII wieku. Projektantce zależało na zachowaniu charakterystycznych dla Çeşm-i bülbül cech, czyli: przenikania dwóch barw i wirującego ruchu. Poszukując nowych efektów optycznych, postanowiła zmodyfikować tradycyjny proces realizacji szklanych obiektów. Udało jej się stworzyć m.in. trójwymiarowy efekt Çeşm-i bülbül. Po serii eksperymentów z materiałem i techniką, zaproponowała naczynia codziennego użytku do serwowania nabiału – serów, jogurtów i tradycyjnego ayranu. Biały kolor nabiału staje się element gry optycznej, a komponując się z biało-niebieskimi liniami w szkle, powoduje „zanikanie" i „pojawianie się" jasnej partii grafiki. Druga koncepcja Agnieszki Bar to kolekcja naczyń na wodę / wazonów. Wkładane jeden w drugi tworzą duety, dające złudzenie zanikania grafiki lub dopełniania się jej, aż do ukazania się pełnego wzoru Çeşm-i bülbül.

Wizyta studyjna

Agnieszka Bar z Mehmetem Kömürcü w Cam Ocağı (Glass Furnace) w Stambule

Wizyta studyjna

Agnieszka Bar z Mehmetem Kömürcü w Cam Ocağı (Glass Furnace) w Stambule

Wizyta studyjna

Agnieszka Bar z Mehmetem Kömürcü w Cam Ocağı (Glass Furnace) w Stambule

Wizyta studyjna

Agnieszka Bar z Mehmetem Kömürcü w Cam Ocağı (Glass Furnace) w Stambule

Erdem Akan + Huta Szkła Kryształowego „Julia” w Piechowicach

Erdem Akan, projektant i wykładowca, uczestniczył w wizycie studyjnej w Hucie Szkła Kryształowego „Julia” w Piechowicach, której produkty są obecne na rynku od niemal 200 lat. Tam pracował z mistrzami nad koncepcją wykorzystania tradycyjnych kryształowych dekoracji na szkle w inny, nie stosowany do tej pory sposób. Dekoracje powstają przeważnie na etapie wydmuchiwania szklanych obiektów lub później przy użyciu noży diamentowych są wycinane na zewnętrznej stronie szklanych obiektów. Erdem Akan postanowił zmienić tę kolejność i odwrócić procesy. W drodze eksperymentów, stworzył trzy koncepcje, które są poszukiwaniem rozwiązania dla wyzwania, jakim jest umieszczenie wzorów wewnątrz kryształowych obiektów.

Wizyta studyjna

Erdem Akan w Hucie Szkła Kryształowego „Julia" w Piechowicach

Wizyta studyjna

Erdem Akan w Hucie Szkła Kryształowego „Julia" w Piechowicach

Wizyta studyjna

Erdem Akan w Hucie Szkła Kryształowego „Julia" w Piechowicach

Wizyta studyjna

Erdem Akan w Hucie Szkła Kryształowego „Julia" w Piechowicach

Wizyta studyjna

Erdem Akan w Hucie Szkła Kryształowego „Julia" w Piechowicach

Beza Projekt + DOBAG w Ayvaciku

Projektantki Zofia Strumiłło-Sukiennik i Anna Łoskiewicz-Zakrzewska z warszawskiego studia Beza Projekt gościły w spółdzielni DOBAG w miejscowości Ayvacik. DOBAG to projekt, nadzorowany od 1982 roku przez Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Marmara w Stambule, którego celem jest wykorzystanie tradycyjnych technik barwienia i zarazem stworzenie miejsc pracy dla lokalnych społeczności. Beza Projekt zaproponowała koncepcję opartą na wykorzystaniu tradycyjnej techniki plecenia dywanów oraz naturalnego barwienia wełny. W swoim projekcie chcą skorzystać z przypadkowości procesu barwienia do stworzenia niepowtarzalnych wzorów. Dodatkowo zaplanowały wprowadzenie nowego, naturalnego barwnika, który byłby dedykowany projektowi. Druga z koncepcji zakłada dokonanie rebrandingu marki, tak aby poprawić sprzedaż produktów oferowanych przez spółdzielnię. Projektantki zaproponowały przeprowadzenie procesu obejmującego m.in.: opracowanie spójnej strategii komunikacji marki oraz koncepcji promocji i projekt gadżetu promującego oraz wyjaśniającego kulturowe, społeczne i rzemieślnicze działanie spółdzielni.

Wizyta studyjna

Beza Projekt w DOBAG w Ayvaciku

Wizyta studyjna

Beza Projekt w DOBAG w Ayvaciku

Wizyta studyjna

Beza Projekt w DOBAG w Ayvaciku

Wizyta studyjna

Beza Projekt w DOBAG w Ayvaciku

Wizyta studyjna

Beza Projekt w DOBAG w Ayvaciku

Tamer Nakışçı + Skoczowska Fabryka Kapeluszy POLKAP S.A.

Projektant Tamer Nakışçı, w 2009 uznany przez Unię Europejską za jeden ze „100 najbardziej kreatywnych talentów w Europie", spotkał się z kapeluszni-kami ze Skoczowskiej Fabryki Kapeluszy POLKAP S.A., która działa od 1924 roku i jest jedynym w Polsce zakładem, produkującym kapelusze od podstaw, czyli z wełny i włosa króliczego, z zachowaniem tradycyjnych technik ręcznych. Przyglądając się procesowi produkcji kapeluszy, projektant postanowił wykorzystać go do stworzenia trójwymiarowych obiektów z wełny. W trakcie testów użył najróżniejszych, przedmiotów codziennego użytku, dzięki czemu udało mu się uformować z filcu rozmaite kształty, a także zróżnicować fakturę materiału. W efekcie tych eksperymentów zrodził się pomysł stworzenia wełnianych, akcesoriów biurkowych tj. pudełka, tace, lampy, wykorzystujących specyfikę wełny – jej miękkość w dotyku, a zarazem sztywność, pozwalającą zachować określoną formę.

Wizyta studyjna

Tamer Nakışçı
w Skoczowskiej Fabryce
Kapeluszy POLKAP S.A.

Wizyta studyjna

Tamer Nakışçı
w Skoczowskiej Fabryce
Kapeluszy POLKAP S.A.

Wizyta studyjna

Tamer Nakışçı
w Skoczowskiej Fabryce
Kapeluszy POLKAP S.A.

Wizyta studyjna

Tamer Nakışçı
w Skoczowskiej Fabryce
Kapeluszy POLKAP S.A.

Paweł Jasiewicz + Mehmet Emin Yıldız i Ibrahim Yıldız z Hamle Kündekari w Konyi

Paweł Jasiewicz, projektant mebli, prowadzący eksperymentalną pracownię drewna na Wydziale Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie odwiedził Hamle Kündekari w Konyi. Działający od 1967 roku rodzinny warsztat, prowadzony obecnie przez braci Mehmeta Emina i Ibrahima Yıldız, wykonuje tradycyjny drewniany ornament w technice kündekari (drewniany ażur złożony z małych, precyzyjnie naciętych i spasowanych elementów). Technika ta jest stosowana przy tworzeniu ornamentowanych drzwi, mównic i innych występujących w meczetach drewnianych elementów. W warsztacie braci Yıldız używa się tradycyjnych narzędzi, ale sięga się także po nowocześniejsze technologie typu obróbka numeryczna. Paweł Jasiewicz postanowił znane głównie z meczetów kündekari przenieść do prywatnej przestrzeni mieszkalnej, projektując kolekcję luster. Do jej stworzenia planuje wykorzystać metodę używaną do wykonania drzwi do meczetu, a wybrane komory chce uzupełnić lustrzanymi płaszczyznami. Zauważył, że turecki ornament powstaje z powielania jednego lub kilku geometrycznych elementów, a wzoru dla swojego projektu poszukiwał, fotografując fragmenty architektury miasta Konya.

Wizyta studyjna

Paweł Jasiewicz w zakładzie Hamle Kündekari w Konyi

Wizyta studyjna

Paweł Jasiewicz w zakładzie Hamle Kündekari w Konyi

Wizyta studyjna

Paweł Jasiewicz w zakładzie Hamle Kündekari w Konyi

Wizyta studyjna

Paweł Jasiewicz w zakładzie Hamle Kündekari w Konyi

Wizyta studyjna

Paweł Jasiewicz w zakładzie Hamle Kündekari w Konyi

Şule Koç + Szymon Sławiec

Şule Koç, projektantka przemysłowa, skupiająca się na projektowaniu produktu współpracowała z Szymonem Sławcem, stolarzem, który od 2010 roku prowadzi własną firmę. Jego stolarskie doświadczenie jest o wiele dłuższe i opiera się na poszukiwaniach materiałowych, w których oprócz twardego drewna stosuje także m.in. drewno warstwowe i fornir. Ten ostatni stał się przedmiotem zainteresowania projektantki, testującej razem ze stolarzem możliwości jego zastosowania. Istotną częścią eksperymentowania z materiałem było wymyślenie kształtu drewnianych elementów, wykorzystywanych do fornirowania. W czasie wizyty projektantka zauważyła, że Polacy starają się wykorzystywać pogodne dni i łapać słońce w najróżniejszych miejscach, a jednocześnie przestrzeń publiczna nie jest do tego dostosowana. Powstała koncepcja obiektu inspirowanego zegarem słonecznym, o metalowej konstrukcji z fornirowanym siedziskiem, który może być wykorzystywany do opalania i odpoczynku, a w razie potrzeby łatwo przenoszony, czy demontowany. Druga z koncepcji przewiduje stworzenie trójnożnego stolika kawowego, łączącego metal i drewno, którego inspiracją była kultura ulicy.

Wizyta studyjna

Şule Koç w zakładzie Szymona Sławca

Wizyta studyjna

Şule Koç w zakładzie Szymona Sławca

Wizyta studyjna

Şule Koç w zakładzie Szymona Sławca

Wizyta studyjna

Şule Koç w zakładzie Szymona Sławca

CRAFT
Old for New

DZIĘKUJEMY

Organizatorzy:

CULTCREPI

zamek cieszyn